

Розділ 5. Економіка та управління державою і суб'єктами господарювання

УДК 330.341.12:330.34(477)

ДЕКОМПОНУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ В АСПЕКТАХ ЇЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Зайченко В.В.

*к.н.держ.упр., доцент, декан факультету економіки та менеджменту Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький, просп. Університетський, 8, 25000, Україна
тел.: (0522)-55-93-13, e-mail.: maksimyuks@ukr.net
ORCID: 0000-0002-3648-2258, DOI : <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-57-66>*

DECOMPOSITION OF TECHNOLOGICAL COMPETITIVENESS OF ECONOMICS IN ASPECTS OF ITS EVALUATION AND PROVISION

Zaychenko V.

*candidate of science in public administration, associate professor, Dean of the Faculty of Economics and Management of the Central Ukrainian National Technical University, Kropivniysky, av. Universitetsky, 8, 25000, Ukraine
tel.: (0522)-55-93-13, e-mail.: maksimyuks@ukr.net
ORCID: 0000-0002-3648-2258, DOI : <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-57-66>*

Анотація. На конкурентний розвиток національної економіки впливають такі чинники, як створення передумов для технологічної модернізації та інноваційного зростання. Підвищення технологічної конкурентоспроможності країни з перехідною економікою пов'язується з технологічними удосконаленнями національної економіки та створенням нових механізмів інноваційного розвитку, які відповідатимуть реальному стану ринкової економіки, при вдосконаленні та адаптації існуючих, сформованих адміністративною системою, механізмів. Метою статті є дослідження аспектів оцінювання та забезпечення технологічної конкурентоспроможності економіки. У статті наведено авторське трактування конкурентоспроможності сектору економіки, виду економічної діяльності, галузі. Проведено аналіз сутнісно-змістових характеристик конкурентоспроможності національного господарства. Наведено методики, які використовуються провідними фінансово-економічними організаціями для визначення конкурентоспроможності економік. Проаналізовано сутнісно-змістову і процесно-функціональну характеристику технологічної конкурентоспроможності та доведено що вона є складовим елементом загальної системи конкурентоспроможності економіки. Розглянуто «петлю» послідовності забезпечення технологічної конкурентоспроможності в багаторівневій системі національного господарства. Вказано доцільність врахування технологічних, інфраструктурних, ресурсних та середовищних компонентів при оцінюванні технологічної конкурентоспроможності економіки. Графічно зображено декомпонування технологічної конкурентоспроможності економіки в аспектах її оцінювання та забезпечення. Дослідження декомпонування технологічної конкурентоспроможності економіки має велике теоретичне і практичне значення. Воно дає можливість значно поглибити розуміння структури економіки, тенденцій її розвитку шляхом урахування змін співвідношення між технологічними укладами. Аналіз її оцінювання та забезпечення показує, що технологічна складова цієї структури є основою розвитку економіки. Технологічний розвиток є невід'ємною частиною сучасного розвитку країн світу. Держави, які не включаються до даного процесу, залишаючись в стороні від світових економічних процесів, ризикують зникнути як самостійні.

Ключові слова: технологічна конкурентоспроможність, галузь економіки, декомпонування, розвиток економіки, національне господарство.

Формул: 0, рис.: 1, табл.: 0, бібл.: 8

Annotation. The following factors influence the competitive development of the national economy, such as the creation of prerequisites for technological modernization and innovation growth. The enhancement of the technological competitiveness of a country in transition is associated with technological improvements in the national economy and the creation of new mechanisms for innovation development that are in line with the real state of a market economy, with the improvement and adaptation of the existing, formed by the administrative system, mechanisms. The purpose of

the article is to study the aspects of evaluation and ensuring the technological competitiveness of the economy. The author's interpretation of the competitiveness of the economic sector, type of economic activity, industry is presented in the article. The analysis of the essence-content characteristics of the competitiveness of the national economy is carried out. The methods used by leading financial and economic organizations to determine the competitiveness of economies are presented. The essence-content and process-functional characteristics of technological competitiveness are analyzed and it is proved that it is an integral part of the overall system of competitiveness of the economy. The "loop" of the sequence of ensuring technological competitiveness in the multilevel system of the national economy is considered. The expediency of taking into account technological, infrastructural, resource and environmental components while assessing the technological competitiveness of the economy is indicated. Graphically, the decomposition of the technological competitiveness of the economy in terms of its assessment and provision is depicted graphically. The study of the decomposition of the technological competitiveness of the economy has a great theoretical and practical significance. It makes it possible to significantly deepen the understanding of the structure of the economy, trends in its development by taking into account the changes in the correlation between technological structures. The analysis of its evaluation and provision shows that the technological component of this structure is the basis of economic development. Technological development is an integral part of the modern development of the countries of the world. States that are not included in this process, while remaining away from global economic processes, risk missing as separate ones.

Key words: *Technological competitiveness, branch of economy, decomposition, economic development, national economy.*

Formulas: 0, fig.: 1, tabl.: 0, bibl.: 8

Постановка проблеми. У аналітичній доповіді з щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України зазначається: «... лише створення якісних технологічних конкурентних переваг України в сучасному світі дозволяє вести мову про зростання продуктивності і ефективності економіки, розширення і покращення місця держави у міжнародних ланцюгах доданої вартості» [1].

Вказане об'єктивно доводить як актуальність, так і важливість і об'єктивну безальтернативність дієвої державної політики підтримки і стимулювання інноваційно-технологічної діяльності, створення і впровадження передових технологій, надсучасних виробництв, результатів науково-дослідної та інтелектуальної творчої діяльності в разі орієнтації регулюючого впливу на забезпечення стабільної конкурентоспроможності національного господарства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню конкурентоспроможності кожного виду економічної діяльності як вагомого чинника зміцнення національної економіки присвятили свої праці такі науковці як О. Власюк Т. Васильців та Р. Лупак. Оцінювання і рейтингування економік за рівнем конкурентоспроможності національного

господарства виконують такі установи як Всесвітній економічний форум, Індекс Світового банку Doing Business. Про технологічну конкурентоспроможність як складовий елемент загальної системи конкурентоспроможності економіки йдеться у працях Л. Лісовської, І. Козловського та Ю. Полунєєва. Проте питання декомпонування технологічної конкурентоспроможності економіки в аспектах її оцінювання та забезпечення залишається недостатньо розкритим.

Формування цілей статті. Метою статті є дослідження декомпонування технологічної конкурентоспроможності економіки в аспектах її оцінювання та забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Поняття конкурентоспроможності національного господарства, тим більше – технологічної, є складним, комплексним і багаторівневим. В значній мірі це узагальнююча характеристика здатності всієї системи національної економіки протидіяти і перемагати в конкурентній боротьбі з іншими економіками, причому як в конкретний момент часу, так і в динамічній перспективі.

Відтак, стверджувати про здатність забезпечити конкурентоспроможність національного господарства без відповідних змін, зрушень і досягнень на

таких рівнях, як конкурентоспроможність продукції, конкурентоспроможність виробництва, конкурентоспроможність підприємства, конкурентоспроможність виду економічної діяльності, галузі чи сектора економіки, конкурентоспроможність регіональної економіки та економічної системи держави в цілому, не доводиться. З іншої сторони, сутнісні характеристики кожного з цих понять, їх структурні складові, особливості та технологічні аспекти мають і враховуватися, і визначатися в процесі формування змісту поняття технологічної конкурентоспроможності економіки.

Поняття галузевої конкурентоспроможності доцільно розглядати як:

- ефективно функціонуючу галузь (сектор економіки), де збільшуються обсяги виробництва і збуту продукції (послуг), переважна більшість суб'єктів господарювання – прибуткові, високою є зайнятість, нарощуються обсяги інвестування, галузь робить суттєвий внесок у ВВП та податкові поступлення до бюджетів всіх рівнів і т. ін.;

- галузь, що забезпечує виробництво і пропозицію на внутрішньому та зовнішньому ринках необмежений асортимент якісної продукції (послуг);

- галузь із високим внеском у загальний соціально-економічний поступ (ВВП, податки, зайнятість, оплата праці, задоволення потреб населення, вплив на місцевий розвиток, створення нових виробництв, покращення соціальної і бізнес-інфраструктури, тощо);

- галузь, яка акумулює та ефективно використовує ресурсне забезпечення (інвестиції, фінансові ресурси, трудовий капітал, матеріально-технічну та техніко-технологічну базу, нематеріальні активи, інформаційно-комунікаційні ресурси і т. ін.);

- галузь, що найбільш прогресивна, де висока інноваційна активність, створюються та використовуються об'єкти інтелектуальної власності, впроваджуються сучасні передові досягнення науки і техніки, розвинуті

інформаційно-комунікаційні технології, робиться вагомий внесок у розвиток освіти і науки, розбудову інфраструктури інноваційно-технологічної діяльності.

Саме поєднання всіх зазначених аспектів дає підстави говорити про повноцінне трактування конкурентоспроможності сектору економіки, виду економічної діяльності, галузі. При цьому чинник технологічності конкурентоспроможності провідний і чинить достатньо потужний внесок і в ефективність, і в становлення виробничої бази, і в соціально-економічний розвиток, і у формування та ефективного використання матеріальних і нематеріальних ресурсів та активів, які акумульовані суб'єктами господарювання в рамках галузі, секторі економіки і т. д.

Технологічна, як і загальна конкурентоспроможність кожного виду економічної діяльності, має свій вагомий вклад у зміцнення конкурентоспроможності національної економіки. Підтвердження цього знаходимо в результатах сучасних наукових досліджень з проблем державної політики у сфері формування системи конкурентоспроможності економіки та її секторів.

До прикладу, у праці: «Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації» колектив авторів – представників Національного інституту стратегічних досліджень – зазначає, що глобалізація та новий рівень конкуренції між державами все більше актуалізує важливість чинника технологічної конкурентоспроможності, а в підсумку – економічної безпеки кожної країни, яка прагне бути економічно суверенною [2].

Хоча, потрібно зауважити, що в цьому дослідженні конкурентоспроможність національної економіки в більшій мірі розглядається з позиції зовнішньоекономічної безпеки як її спроможність забезпечувати масштабний і ефективний зовнішньоторговельний обмін і гарантувати власну зовнішньоторговельну безпеку. В певній

мірі це закономірно, оскільки «полем» конкурентної боротьби, власне, й виступає світовий ринок, на якому й відбувається конкуренція, а інноваційно-технологічний розвиток дозволяє ефективніше здійснювати виробництво і забезпечувати пропозицію якісних і конкурентоспроможних вітчизняних товарів та послуг.

З іншого боку, конкуренція ведеться й на внутрішньому ринку, не лише в економічній (чи суто торговельній), але й соціальній та інших сферах, інструментом конкуренції є не тільки товари (послуги), а кінцевою метою – грошові засоби у вигляді доходу і прибутку. Сучасна світова конкуренція – це ще й боротьба за високу якість життя населення, безпеку внутрішнього ринку, право вважатися світовим чи регіональним лідером у соціальному, економічному, політичному, гуманітарному, культурному та інших царинах розвитку. Це дає підстави до трактування зовнішньоторговельного напрямку лише однією з складових конкурентоспроможності національної економіки.

Разом із тим, науковці розглядають конкурентоспроможність економіки крізь призму так званого функціонально-структурного аспекту у вигляді поєднання функціональних і структурних характеристик системи національного господарства. У відповідності до цього стан конкурентоспроможності є не стільки здатністю переваги в конкурентній боротьбі, як якістю державної політики у сфері функціональних і структурних змін та зрушень. Фактично, науковці ведуть мову про передумови конкурентоспроможності національної економіки, що в цілому вірно, адже говорити про потенціал конкурентоспроможності без передумов для цього не доводиться. Звернімо увагу, що до функціональних сфер О. Власюк Т. Васильців та Р. Лупак відносять макроекономіку, виробничий сектор, фінанси, інвестиції та інновації, інформаційні технології, зовнішньоекономічну діяльність,

інтелектуально-кадровий потенціал, а до структурних – зміни у сферах підприємництва, легалізації, імпортозаміщення, інноваційно-технологічної конкурентоспроможності, фінансово-ресурсного забезпечення [2].

Про сутнісно-змістові характеристики конкурентоспроможності національного господарства можна судити й у підсумку аналізування структури методичних рекомендацій, які застосовуються провідними міжнародними фінансово-економічними організаціями в таких цілях. До прикладу, Індекс глобальної конкурентоспроможності, що розраховуються Всесвітнім економічним форумом, оперує 114 показниками, які об'єднані у 12 груп: інституції, інфраструктура, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я і базова освіта, вища освіта та професійна підготовка, якість функціонування внутрішнього ринку, стан розвитку фінансового сектора, технологічна готовність, обсяги внутрішнього ринку, стан розвитку підприємництва, інноваційна активність [3].

У певній мірі функції оцінювання і рейтингування економік за рівнем конкурентоспроможності національного господарства виконує й Індекс Світового банку Doing Business [4]. При розрахунку індексу оперують 120 індикаторами, об'єднаними в 11 груп параметрів: започаткування власної справи, отримання дозволу на будівництво, підключення до електромереж, реєстрація майна, доступність кредитів, захист інвесторів, сплата податків, міжнародна торгівля, примусовість виконання контрактів, можливості з вирішення проблем неплатоспроможності та якість регулювання ринку праці.

Методики, які використовуються провідними фінансово-економічними організаціями, та результати розрахунків і складання відповідних рейтингів мають неабияку роль в розумінні сутності та спостереження за станом конкурентоспроможності національних економік. Але, надто обширний склад

індикаторів роблять висновки дещо заплутаними і необґрунтованими. Низка показників характеризуються високим рівнем колінеарності, не враховуються внесок того, чи іншого параметра у стан конкурентоспроможності, багато критеріїв не мають безпосереднього відношення до економіки. Відтак, отримувані індекси в більшій мірі свідчать про стан соціально-економічного розвитку країни, а ніж рівень конкурентоспроможності її економіки.

Важливими є й результати досліджень, де питання конкурентоспроможності національної економіки аналізуються в їх зв'язку з політикою інноваційно-технологічного розвитку. Так, О. Собкевич, досліджуючи питання реалізації промислово-інноваційної політики на стан економічної безпеки держави, зазначає: «... питання структурно-технологічної модернізації та повноцінного використання наявного інноваційного і науково-технологічного потенціалу є ключовими в контексті гарантування не лише конкурентоспроможності, але й економічної безпеки держави» [5].

Отже, поняття конкурентоспроможності національного господарства це характеристика місця економіки в системі міжнародного поділу праці, інвестиційної привабливості, інклюзивності економічного зростання, стану розвитку і реалізації експортного потенціалу, здатності забезпечити продукування національного продукту належної якості і високого рівня попиту на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Очевидно, що технологічна конкурентоспроможність є складовим елементом загальної системи конкурентоспроможності економіки. Її сутність дещо конкретизованіша, хоча ще не набула надто активного поширення в економічній літературі. Так, на думку Л. Лісовської, технологічна конкурентоспроможність є відображенням ефективності державної політики нагромадження і використання інтелектуального капіталу, що забезпечує зростання продуктивності праці,

інноваційності та екологічності виробничо-технологічних і бізнес-процесів, підвищення рівня доданої вартості у наукоємних секторах економіки. Науковець визначає такі параметри технологічної конкурентоспроможності економіки: 1) організація та економіка наукових досліджень, 2) якість системи освіти та інтелектуального капіталу, 3) впровадження інновацій та високих технологій, розвиток і доступність інформаційної інфраструктури [6].

Хоча, такий підхід дозволяє в більшій мірі зрозуміти передумови, умови та середовище технологічної конкурентоспроможності економіки, об'єктивно має право на існування, але й подальше уточнення. До прикладу, у дослідженні І. Козловського технологічна конкурентоспроможність трактується як здатність і готовність країни до впровадження сучасних технологій для підвищення продуктивності в базових галузях, використання інформації і інформаційно-комунікаційних технологій в суспільному розвитку [7]. Науковець також додає такі важливі аспекти: технологічна конкурентоспроможність посилює потенціал реагування економіки на виклики глобальної конкуренції, забезпечує покращення виробничої і організаційно-господарської діяльності вітчизняних виробників, для її упровадження необхідні знання і високі технології, накопичення і ефективного використання інноваційного потенціалу не заради наслідування, а в цілях використання внутрішніх інноваційно-виробничих можливостей.

Багато уваги аспектам технологічної модернізації приділяє у власних дослідженнях Ю. Полунєєв, зазначаючи, що конкурентоспроможність є характеристикою здатності національного господарства створити такі внутрішні та зовнішні умови, які дозволяють здійснювати виробництво якісних і затребуваних на внутрішньому і міжнародних ринках товарів (послуг), використовувати відповідні результати для

зростання доходів і якості життя населення [8].

Ключовим чинником і умовами відповідних зрушень, на думку науковця, слугують інновації з ухилом в сторону технологічних нововведень. Додамо, що аналогічним сутнісно-змістовим характером наділені більшість вітчизняних і зарубіжних досліджень в аналізованій сфері.

Відтак, ведемо мову про сутнісно-змістовий і процесно-функціональний блоки поняття і характеристик конкурентоспроможності, в структурі яких визначальне місце і роль відводиться технологічному аспекту. На думку автора, під технологічною конкурентоспроможністю національного господарства потрібно вважати її провідну складову, яка характеризує сучасність і прогресивність, рівень поширення використовуваних технологій, якість системи їх продукування, залучення та впровадження, ресурсне забезпечення і ефективність використання.

Якщо конкурентоспроможність національної економіки є складною багаторівневою системою, що визначається знизу – вгору (конкурентоспроможність: продукції (послуг) → підприємства → виду економічної діяльності, галузі, сектора → національного господарства), то аналогічні процеси характерні й для її технологічної складової. Разом із тим, базування на такій стратегії дає імпульси згори – донизу відносно питань стратегування розвитку галузей і секторів економіки, модернізації виробництва і техніко-технологічної бази, удосконалення продукції, створення її нових взірців у руслі якнайглибшої і всеосяжної інноваційно-технологічної модернізації.

Зазначене слід розглядати як т. зв. «петлю» послідовності забезпечення технологічної конкурентоспроможності в багаторівневій системі національного господарства.

Розвиваючи ці та інші положення технологічної конкурентоспроможності економіки, доходимо до висновку про

врахування при її оцінюванні таких аспектів, як технологічна (показує наявність і міру впровадження сучасних передових технологій), інноваційна (стан, масштаби і ефективність інноваційної діяльності), інтелектуальна (обсяги і якість процесів створення та використання об'єктів інтелектуальної власності), інфраструктурна (рівень розвитку і дієздатність інноваційно-технологічної інфраструктури), ресурсна (достатність, якість і доступність ресурсного забезпечення технологічної модернізації) та середовищна (сприятливість середовища для планових інноваційно-технологічних змін і зрушень) компоненти (рис. 1.).

Цим аспектам оцінювання (т. зв. методичного бачення сутнісно-змістової структури) технологічної конкурентоспроможності відповідають власні аспекти забезпечення, іншими словами – об'єкти впливу в рамках державної політики управління процесами інноваційно-технологічного розвитку та посилення технологічної конкурентоспроможності економіки.

Не менш важливим теоретико-методичним підґрунтям в контексті державного регулювання є те, що на відміну від загальних аспектів конкурентоспроможності, технологічна конкурентоспроможність об'єктивно не статичне, а динамічне поняття. Ба більше, стверджувати про готовність забезпечити прийнятний рівень технологічної конкурентоспроможності у стратегічній перспективі можливо лише за умови якісної і ефективної інноваційно-технологічної політики, що була впроваджена у попередніх часових періодах.

Відповідно, політика технологічної конкурентоспроможності економіки об'єктивно має стратегічний характер і реалізується передовсім не за принципами наслідування, а за принципами випередження. Виникає питання: чи може така політика бути прерогативою «слабших» економік (з огляду на потребу в потужному інвестиційно-ресурсному

забезпеченні, якісному кадровому потенціалі, сформованій інноваційно-технологічній інфраструктурі, функціонуванні ринків інновацій та

інтелектуальної власності, дієвій судовій системі та наявності органів контролю і захисту прав на інновації і технології)?

ТЕХНОЛОГІЧНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЕКОНОМІКИ	
<u>Аспекти оцінювання</u>	<u>Аспекти забезпечення</u>
▪ Технологічна компонента ➢ загальний рівень сучасності технологій, технологічний уклад економіки; ➢ якість технологій у базових галузях, реальному секторі економіки; ➢ наявність проривних технологій ▪ Інноваційна компонента ➢ стан та динаміка інноваційної активності; ➢ структурні характеристики інноваційної діяльності; ➢ рівень впровадження інновацій ▪ Інтелектуальна компонента ➢ винахідницька активність населення; ➢ обсяги створення і рівень використання в економіці об'єктів інтелектуальної власності ▪ Інфраструктурна компонента ➢ чисельність діючих об'єктів інфраструктури підтримки інноваційно-технологічної діяльності та їх інституційні можливості; ➢ наявність об'єктів (інституцій) налагодження міжгалузевої та міжсекторальної співпраці в рамках інноваційно-технологічної діяльності ▪ Ресурсна компонента ➢ стан та ефективність використання інтелектуального потенціалу; ➢ доступність венчурного інвестування; ➢ стан розвитку і співпраці з сектором інформаційних технологій ▪ Середовищна компонента ➢ характеристики ринку інтелектуальної власності, інновацій та високих технологій; ➢ якість середовища економічної мотивації інноваційно-технологічної діяльності; ➢ якість правової системи захисту результатів інноваційно-технологічної діяльності	▪ Технологічний розвиток ➢ впровадження стратегій і програм технологічного розвитку економіки; ➢ стимулювання технологічної модернізації в реальному секторі; ➢ фінансово-інвестиційна підтримка галузей з високим потенціалом розвитку ▪ Інноваційна активність і ефективність ➢ інтеграція наукового та освітнього секторів до розробки інновацій; ➢ економічне стимулювання створення і комерціалізації інновацій у базових видах економічної діяльності ▪ Інтелектуальний потенціал ➢ перетворення креативних ідей у інтелектуальні бізнес-продукти; ➢ формування банків і баз даних з об'єктами інтелектуальної власності ▪ Інфраструктурна підтримка ➢ планування та системна підтримка створення і нарощування обсягів діяльності інституційних елементів інфраструктури інноваційно-технологічної діяльності; ➢ нарощування попиту на послуги інфраструктурних організацій підтримки інноваційно-технологічної діяльності ▪ Ресурсне забезпечення ➢ підготовка якісного кадрового забезпечення; ➢ покращення інвестиційної привабливості та розвиток міжгалузевої співпраці в інноваційній сфері; ▪ Чинник середовища ➢ становлення елементів та формування прозорого конкурентного ринку інтелектуальних бізнес-продуктів; ➢ зорієнтованість всіх складових економічної політики на стимулюванні впровадження технологічних інновацій; ➢ удосконалення системи правового захисту інтелектуальних продуктів, упровадження інституту омбудсмена

Рис. 1. Декомпонування технологічної конкурентоспроможності економіки в аспектах її оцінювання та забезпечення

Відповідь на це питання: так. Але при цьому слід провести чіткий аудит наявного інноваційно-технологічного потенціалу, глибокий аналіз внутрішнього і зовнішнього економічного середовища та

ідентифікувати галузево-функціональні пріоритети забезпечення технологічної конкурентоспроможності держави, економіко-політичний потенціал їх реалізації.

Важливо також чітко розуміти системні характеристики технологічної конкурентоспроможності економіки на поточному етапі соціально-економічного поступу держави, вивчення теоретико-методичних засад яких є предметом наступного підрозділу дослідження.

Висновки. Технологічна конкурентоспроможність є провідною складовою конкурентоспроможності національного господарства, яка характеризує сучасність і прогресивність використовуваних технологій, міру їх поширення в економіці та суспільстві, якість системи продукування, залучення та впровадження, наявність і доступність ресурсного забезпечення (передусім інвестиційно-фінансового, інтелектуально-кадрового, техніко-технологічного, освітнього, науково-дослідного та інформаційного), ефективність використання результатів інноваційно-технологічної діяльності.

Результати політики забезпечення технологічної конкурентоспроможності економіки проявляються та можуть бути оцінені на макроекономічному рівні. Проте, потребують необхідних інноваційно-технологічних змін і зрушень у всіх ланках управління конкурентоспроможністю, зокрема базисних – продукту, підприємства, галузі, території та економіки загалом.

Методологічно, внутрішні аспекти технологічної конкурентоспроможності економіки передбачають виокремлення технологічної, інноваційної та інфраструктурної компонент (аспект складу) та інфраструктурної, ресурсної і середовищної компонент (аспект забезпечення).

Література:

1. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році». Київ : НІСД, 2016. 688 с.
2. Власюк О. С. Безпека та конкурентоспроможність економіки в умовах глобалізації : монографія. Київ : НІСД, 2017. 384 с.
3. The Global Competitiveness Report 2018 URL: The Global Competitiveness Report 2016-2017.
4. Doing business URL : <http://russian.doingbusiness.org/>.

5. Собкевич О. В. Перспективи реалізації інноваційної політики у промисловості України: вплив на економічну безпеку держави : монографія. Київ : ТОВ «ДКС Центр», 2015. 336 с.

6. Лісовська Л. С., Лушак Н. С. Аналіз шляхів підвищення технологічної конкурентоспроможності України. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2010. № 683. С. 364–370.

7. Козловський І. В. Технологічна конкурентоспроможність і її значення для економіки України. *Ефективна економіка*. URL : http://scholar.google.com.ua/scholar_url?url=http%3A%2F%2Fwww.irbis-nbuv.gov.ua.

8. Полунєєв Ю. В. Технологія економічного прориву: конкурентоспроможність країни та визначення стратегічних орієнтирів. *Демографія та соціальна економіка*. 2008. № 2. С. 29-41.

References.

1. Analitichna dopovid do Shchorichnoho Poslannia Prezidenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshche Ukrainy v 2016 rotsi». (2016), NISD, Kyiv, Ukraine.

2. Vlasiuk, O. S. (2017) *Bezpeka ta konkurentospromozhnist ekonomiky v umovakh hlobalizatsii*. [Safety and competitiveness of the economy in the conditions of globalization], NISD, Kyiv, Ukraine.

3. The Global Competitiveness Report (2018). Available at : The Global Competitiveness Report 2016-2017.

4. Doing business (2018). Available at: <http://russian.doingbusiness.org/>.

5. Sobkevych, O. V. (2015) *Perspektyvy realizatsii innovatsiinoi polityky u promyslovosti Ukrainy: vplyv na ekonomichnu bezpeku derzhavy* [Prospects for the implementation of innovation policy in the Ukrainian industry: the impact on the country's economic security], TOV «DKS Tsentr», Kyiv, Ukraine.

6. Lisovska, L. S. Lushchak, N. S. (2010) “Analiz shliakhiv pidvyshchennia tekhnolohichnoi konkurentospromozhnosti Ukrainy”. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politehnika"*. № 683. 364–370 p.

7. Kozlovskiy, I. V. “Tekhnolohichna konkurentospromozhnist i yii znachennia dlia ekonomiky Ukrainy”. *Efektivna ekonomika*. Available at:

8. Poluniev, Yu. V. (2008) “Tekhnolohiia ekonomichnoho proryvu: konkurentospromozhnist krainy ta vyznachennia stratehichnykh oriientyrv”. *Demografiia ta sotsialna ekonomika*. № 2. 29-41 p.

Стаття надійшла до редакції 01.02.2019 р.